

Plan Odnowy Miejscowości Sędziwojowo na lata 2015-2020

Wrocław – Wrzesień, 2014

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka miejscowości.....	4
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	9
3. Ocena mocnych i słabych stron.....	10
4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.....	13
5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	16
Spis rycin.....	17
Spis tabel.....	17

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to dokument strategiczny, niezwykle istotny z punktu widzenia rozwoju najmniejszych jednostek administracyjnych, czyli sołectw bądź nawet pojedynczych wsi. Jego waga wynika jednak nie tylko z faktu, że wykorzystuje się go przy aplikowaniu o środki unijne (a jak wiadomo, w związku z nową perspektywą finansową, jest to temat szczególnie aktualny).

Programowanie rozwoju lokalnego to sprawa bardzo ważna, a przede wszystkim skomplikowana. Wszystkie jednostki funkcjonują w warunkach ogromnej konkurencji, a jednocześnie zmuszone są reagować na ciągle zmieniające się warunki otoczenia. Stąd tak istotne jest, aby wszelkie dokumenty strategiczne, a więc również Plany Odnowy Miejscowości, były na bieżąco aktualizowane i uwzględniały właśnie te zmieniające się okoliczności zewnętrzne i wewnętrzne. Tylko w takiej sytuacji władze lokalne będą w stanie wykorzystać pojawiające się szanse rozwojowe i zapobiec (lub przynajmniej znacząco ograniczyć) zagrożeniom.

Poza znaczeniem czysto finansowym, Plany Odnowy Miejscowości spełniają funkcję integracyjną, sprzyjają budowie tożsamości lokalnej oraz poczucia współodpowiedzialności za swoje miejsce. Należy zatem podkreślić, że Plan Odnowy Miejscowości Sędziwojowo ma charakter partycypacyjny i tworzony był przy szerokim i aktywnym udziale mieszkańców miejscowości. To bowiem mieszkańcy najlepiej znają swoją miejscowość, są w stanie określić jej niedostatki oraz atuty, a jednocześnie tylko w taki sposób można było zagwarantować, że dokument będzie odpowiadał rzeczywistości na ich potrzeby.

1. Charakterystyka miejscowości

Sędziwojowo to wieś sołecka leżąca we wschodniej części gminy Września, w powiecie wrzesińskim, województwie wielkopolskim. Od Wrześni oddalona jest o około 10 km w kierunku północno-wschodnim. O korzystnej lokalizacji miejscowości decyduje bliskość drogi krajowej nr 92 (Poznań-Warszawa) oraz stacji kolejowej (zlokalizowana w sąsiedniej miejscowości – Gutowie Wielkim).

Ryc. 1. Lokalizacja Sędziwojewa w obrębie gminy Września.
Źródło: <https://www.google.pl/maps>

Nazwa miejscowości pochodzi od jej właściciela – Sędziwoja Ostroroga żyjącego w XV wieku. W zachowanych źródłach historycznych miejscowość pojawia się po raz pierwszy w 1404 r. Sędziwojowo, jak i cały teren gminy Września znajdowały się w zaborze pruskim. Szczególną datą w historii miejscowości był rok 1926, w którym, w wyzwolonej już miejscowości, rozpoczęto w miejscowej szkole naukę w języku polskim. Pierwszym polskim nauczycielem został Józef Mikołajczak. Jego grób znajduje się na cmentarzu parafialnym w Szemborowie, w gminie Strzałkowo. Pamięć o tym wspaniałym pedagogu o wielkim sercu przetrwała do

czasów dzisiejszych. W 2006 r. mieszkańcy gminy Września powołali Komitet Budowy Nagrobka – Pomnika Wdzięczności upamiętniającego nauczyciela.

Ryc. 2. Józef Mikołajczak z jedną z klas w szkole w Sędziwojowie.

Źródło: <http://wfo.wrzesnia-info.com/modules.php/x/name/News/file/article/sid/367.html>.

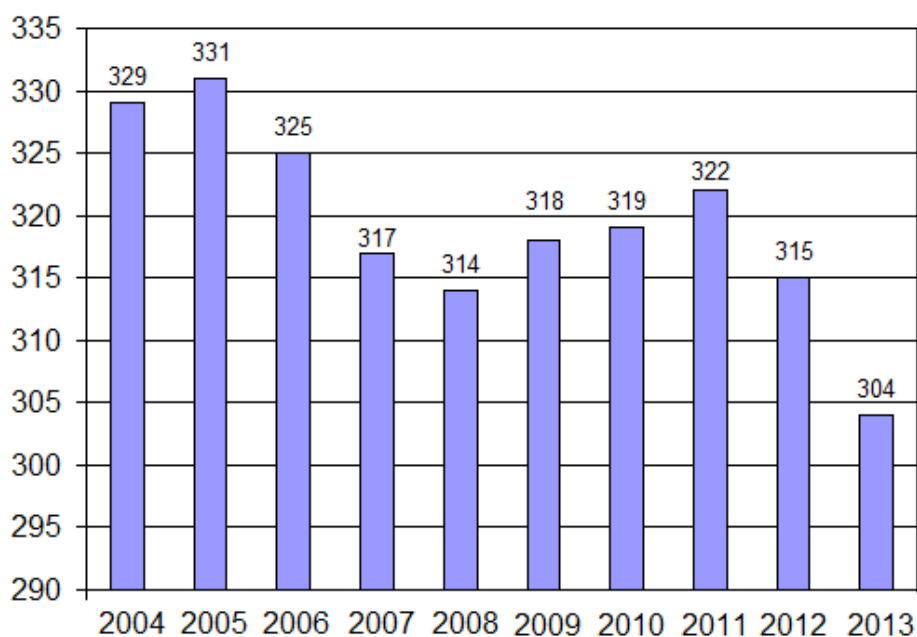
Sędziwojowo zajmuje powierzchnię 735,27 ha. Otoczenie wsi to typowo rolniczy krajobraz. Brak jest terenów leśnych. Prawie 94% powierzchni sołectwa stanowią użytki rolne. Niewielkie skupiska drzew występują w samej wsi, wokół niektórych gospodarstw. W pobliżu głównego skrzyżowania znajduje się dość duży, otoczony drzewami staw przeciwpożarowy. Dominujący udział w gruntach rolnych mają gleby III jakości. W Sędziwojowie przeważa zabudowa zagrodowa o znacznym rozproszeniu.

Ryc. 3. Układ przestrzenny Sędziwojowa.

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>

W 2013 r. Sędziwojowo zamieszkiwały 304 osoby. Średnia liczba mieszkańców w latach 2004 - 2013 wyniosła 319. Biorąc pod uwagę wyżej wymieniony okres można mówić o spadku liczby mieszkańców Sędziwojewa. Ze względu na lokalizację oraz stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców, w sołectwie nie ma placówki szkolnej. Dzieci uczęszczają do szkoły podstawowej oraz gimnazjum w Otocznej.

Ryc. 4. Liczba ludności w Sędziwojowie w latach 2004-2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Miasta i Gminy Września.

Dominującym źródłem utrzymania mieszkańców Sędziwojewa jest rolnictwo. Kilkanaście osób prowadzi własną działalność gospodarczą, głównie w obszarze usługowym. Zakres usług jest dość szeroki. Wymienić tu można m.in.:

- zagospodarowanie terenów zieleni,
- sprzedaż detaliczną,
- produkcję galanterii stołowej, pokrowców, zasłon itp.,
- usługi teleinformatyczne,
- wynajem samochodów,
- usługi budowlane,
- usługi transportowe,
- mycie pojazdów,
- działalność usługową w rolnictwie.

W 2013 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Sędziwojowie wyniosła 25 osób. Rozpatrując okres od 2009 do 2013 r., w ostatnim roku analizy liczba bezrobotnych była dwukrotnie większa niż w 2009 roku.

Woda do gospodarstw w Sędziwojowie dostarczana jest z wodociągu gminnego. Miejscowość nie jest skanalizowana. Z uwagi na rozproszony charakter zabudowy, właściwym kierunkiem rozwoju miejscowości, byłyby działania inwestycyjne wspierające budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Sędziwojowo jest zelektryfikowane i ma dostęp do sieci teleinformatycznej.

Przez miejscowość przebiegają dwie drogi powiatowe – droga nr 2942 łącząca Grzybowo z Otoczną i droga nr 2941 łącząca Sędziwojowo z Gutowem Wielkim oraz dwie drogi gminne – droga nr 411526 z Sędziwojowa do Stanisławowa oraz droga nr 411524 z Sędziwojowa do Szemborowa. Stan dróg wskazuje na konieczność ich remontu. Droga nr 411526 nadal posiada nawierzchnię gruntową.

W Sędziwojowie znajduje się cmentarz ewangelicki widniejący w ewidencji zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Cmentarz został założony w 2. poł. XIX w. i jest własnością ewangelicko-augsburskiej parafii w Poznaniu. Nie jest użytkowany. Obiektami o znaczeniu historyczno-kulturowym znajdującymi się na terenie wsi są dwie przydrożne figury Serca Jezusowego, w tym jedna z 1924 r. oraz przydrożny krzyż postawiony w 2007 roku.

Sercem życia kulturalnego i społecznego wsi jest Wiejski Dom Kultury, wybudowany w 1986 r. Umożliwia on spotkania mieszkańców samego Sędziwojowa, jak i okolicznych wsi. W WDK odbywają się zebrania wiejskie oraz imprezy okolicznościowe (wesela, chrzciny, komunie). Corocznie mieszkańcy wsi spotykają się w nim podczas obchodów Dnia Seniora, podczas Spotkania Noworocznego czy Dożynek Wiejskich. Kilukrotnie odbywały się w nim Dożynki Gminne. Ponadto w WDK organizowany był Bal dla Sołtysów Gminy Września. Obiekt stanowi również siedzibę obwodowej komisji wyborczej, a także umożliwia organizację spotkań informacyjnych. W 2014 r. w WDK odbyło się szkolenie dla rolników dotyczące przepisów wynikających z Dyrektywy Azotanowej. W świetlicy WDK organizowane są również zajęcia dla dzieci. WDK jest w miarę możliwości modernizowany. Inwestycje w tym zakresie były uwzględnione w Planie Odnowy Miejscowości na lata 2008-2013. Obecnie obiekt wymaga przeprowadzenia kolejnych modernizacji.

Mieszkańcy Sędziwojewa biorą czynny udział w kształtowaniu swojej wsi. Zrzeszeni są w trzech organizacjach:

- Kółku Rolniczym, którego działalność koncentruje się głównie na organizacji szkoleń przy współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego we Wrześni oraz Oddziałem Agencji Rynku Rolnego we Wrześni, a także organizacji imprez lokalnych,
- Kole Gospodyń Wiejskich, którego głównym celem jest edukacja kobiet wiejskich; Koło również bierze czynny udział przy organizacji różnego rodzaju imprez,
- Ludowym Zespole Sportowym Sędziwojowo, którego członkowie biorą udział w rozgrywkach piłki nożnej; poza tym Zespół pomaga przy organizowaniu imprez wiejskich i gminnych.

Miejscem spotkań wyżej wymienionych organizacji jest Wiejski Dom Kultury. Piłkarze LZS Sędziwojowo ćwiczą i rozgrywają mecze na własnym boisku piłkarskim.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla

kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby historyczne i kulturalno-rekreacyjne

- Wiejski Dom Kultury z 1986 r. – ośrodek życia kulturalnego i społecznego,
- dwie przydrożne figury Serca Jezusowego, w tym jedna z 1924 r.,
- przydrożny krzyż z 2007 r.,
- boisko sportowe,
- zabytkowy cmentarz ewangelicki z II połowy XIX w.

Zasoby infrastruktury technicznej

- drogi powiatowe nr 2941 i 2942,
- drogi gminne nr 411524 i 411526,
- sieć elektryczna,
- sieć wodociągowa,
- sieć telekomunikacyjna i internetowa.

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- Kółko Rolnicze,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Ludowy Zespół Sportowy Sędziwojowo.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia)

Tab. 1 Schemat analizy SWOT

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
czynniki występowania	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony, czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości, to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawiska bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można, analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabią zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy

wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać), oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

Analiza SWOT dla Sędziwojewa:

Mocne strony

- wieś jest zwodociągowana i zelektryfikowana, posiada łącza telefoniczne oraz dostęp do Internetu,
- posiadana rezerwa terenu dla lekkiego przemysłu i firm usługowych, a także dla budynków mieszkalnych,
- dogodna lokalizacja - ok. 10 km od Wrześni, w pobliżu drogi krajowej nr 92, ok. 1,5 km od stacji kolejowej w Gutowie Wielkim,
- stosunkowo niski poziom bezrobocia (8,2 % w 2013 r.),
- aktywna działalność organizacji społecznych,
- Wiejski Dom Kultury z parkingiem stanowiący ośrodek życia społeczno-kulturalnego dla okolicznych wsi,
- boisko sportowe,
- zabytkowy cmentarz ewangelicki.

Słabe strony

- zły stan dróg gminnych,
- bardzo zły stan dróg powiatowych,
- brak chodnika w centrum wsi,
- brak kanalizacji,
- brak gazyfikacji,
- nieutrzymane i nieczyszczone rowy oraz przepusty,
- zniszczony i nieczyszczony zbiornik przeciwpożarowy,
- brak placu zabaw dla dzieci.

Szanse

- zwiększenie zapotrzebowania na dostęp do obiektów infrastruktury kulturowej
- zaangażowanie społeczności w rozwój życia społecznego i kulturalnego,
- duża liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Wrześni, których działalność może ułatwić pozyskanie środków finansowych na realizację zadań oraz przyczyni się do promocji miejscowości,
- możliwość finansowania inwestycji z budżetu gminy, w tym z funduszu sołeckiego,
- możliwość pozyskania funduszy unijnych z nowej perspektywy finansowej na realizację przedsięwzięć,

- promocja całej gminy, w tym miejscowości w celu przyciągnięcia inwestorów,
- odnowienie stawu przeciwpożarowego i zagospodarowanie terenu przyległego (np. wybudowanie placu zabaw) stworzy miejsce do rekreacji dla mieszkańców.

Zagrożenia

- spadek liczby mieszkańców wsi, spowodowana odpływem do ośrodków miejskich,
- wzrost liczby bezrobotnych w regionie
- niewystarczające środki finansowe na realizację inwestycji,
- zbyt mała promocja miejscowości jako ośrodka kulturalnego, a także jako dogodnego miejsca dla przedsiębiorców, jak i nowych mieszkańców.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Z uwagi na zlokalizowany w Sędziwojewie Wiejski Dom Kultury oraz boisko piłkarskie sołectwo może stać się prężnym ośrodkiem kulturalnym dla pobliskich miejscowości, a nawet całej gminy. Organizowane w poprzednich latach w WDK gminne imprezy, takie jak dożynki gminne, czy Bal Sołtysów potwierdzają, że ten kierunek rozwoju miejscowości jest uzasadniony. Ponadto WDK służy miejscowym organizacjom – Kółku Rolniczemu oraz Kołu Gospodyń Wiejskich, a przy odpowiedniej promocji, mogłyby także stać się miejscem działalności dla innych organizacji z terenu Gminy. Budowa placu zabaw dla dzieci oraz remont zbiornika przeciwpożarowego przyczyniłyby się do zwiększenia atrakcyjności miejscowości i przysłużyłyby się jej promocji. Jeśli sołectwo ma stać się ważnym centrum spotkań mieszkańców gminy, należy zadbać, by stan dróg w miejscowości był zadowalający, a bezpieczeństwo ich użytkowników było na wysokim poziomie.

Najistotniejsze kierunki rozwoju Sędziwojewa, uwzględniające aktualne potrzeby jego mieszkańców należy zatem zdefiniować w następujący sposób:

**POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ
MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W SOŁECTWIE**

Obecnie stan dróg w Sędziwojowie należy uznać za zły. W pierwszej kolejności należy przeprowadzić remont drogi gminnej nr 411524 łączącej Sędziwojowo ze Stanisławowem. W celu poprawy stanu tej drogi przewidziano ułożenie na odcinku o długości 3 km nakładki asfaltowej. Do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców przyczyni się w istotnym stopniu budowa chodnika przy drodze powiatowej przebiegającej przez centrum wsi na odcinku 0,7 km. Przy tej właśnie drodze znajduje się Wiejski Dom Kultury. W dalszej perspektywie remontem winna zostać objęta droga gminna nr 411526 w kierunku na Szemborowo. Obecnie jest to droga gruntowa. Przebudowa tej drogi powinna objąć jej wyrównanie i utwardzenie oraz stworzenie nawierzchni bitumicznej.

Obiektem, który wymaga remontu jest także zlokalizowany w centrum wsi duży zbiornik przeciwpożarowy. Odbudowa zbiornika wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców. Do priorytetowych zadań należy zaliczyć odbudowę uszkodzonych skarp zbiornika. Następnie należałoby go oczyścić i lepiej zagospodarować jego otoczenie, co w efekcie przyczyniłoby się do zwiększenia walorów estetycznych wsi. Lokalizacja zbiornika oraz obecność drzew sprawia, że po renowacji, byłoby to idealne miejsce do spacerów i wypoczynku.

Wśród działań infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców (również w aspekcie zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego) należy wymienić działania zmierzające do modernizacji przestarzałej sieci wodociągowej, uporządkowania kwestii melioracyjnych a także promowanie instalowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

**POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZWÓJ
INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ**

Wiejski Dom Kultury, w którym organizuje się imprezy zarówno dla mieszkańców Sędziwojewa, jak i mieszkańców Gminy, aby mógł być wizytówką miejscowości, wymaga remontu. Najpilniejszymi potrzebami są obecnie konserwacja

podłogi oraz wymiana instalacji elektrycznej i instalacji centralnego ogrzewania. Przeprowadzenie ww. prac remontowych zapewni jego użytkownikom dogodne warunki do spotkań i imprez. WDK służy także najmłodszym mieszkańcom miejscowości. Dzieci mogą spędzać tu czas w wiejskiej świetlicy. Niezmiernie istotne jest aby najmłodszy czuli się w nim komfortowo i aby z chęcią go odwiedzali.

Mieszkańcy wsi wskazali ponadto na potrzebę wybudowania placu zabaw dla dzieci. Obecnie w Sędziwojewie brak jest takiego obiektu. Starsze dzieci mogą korzystać ze świetlicy Wiejskiego Domu Kultury. Mniejsze dzieci natomiast potrzebują miejsca, gdzie mogły by pobawić się razem z rówieśnikami na świeżym powietrzu. Plac zabaw stanowiłby także jeden z czynników zachęcających młodych ludzi do wyboru Sędziwojewa na miejsce do zamieszkania. W związku z tendencją spadkową liczby mieszkańców wsi realizacja tego zadania wydaje się bardzo potrzebna.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

W ramach planowanych kierunków rozwoju w sołectwie Sędziwojowo przewiduje się realizację następujących przedsięwzięć.

Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W SOŁECTWIE				
Odbudowa stawu przeciwpożarowego	Odbudowa zniszczonych skarp zbiornika	5 000 zł	2015-2021	Środki własne gminy, środki unijne, fundusz sołecki
Remont drogi gminnej nr 411524	Ułożenie nakładki asfaltowej na 3 km odcinku drogi	800 000 zł	2016	Środki własne gminy, środki unijne,
Budowa chodnika w centrum wsi	Budowa chodnika w centrum wsi przy drodze powiatowej na odcinku 0,7 km	100 000 zł	2018	Środki własne gminy, środki unijne,
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ				
Remont Wiejskiego Domu Kultury	Konserwacja podłogi oraz wymiana instalacji centralnego ogrzewania i instalacji elektrycznej w świetlicy	34 000 zł	2015-2021	Środki własne gminy, środki unijne, fundusz sołecki
Budowa placu zabaw	Wybudowanie nowego placu zabaw w centrum wsi	35 000 zł	2019	Środki własne gminy, środki unijne, fundusz sołecki

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosków inwestycyjnych.

Spis rycin

Ryc. 1. Lokalizacja Sędziwojewa w obrębie gminy Września.....	4
Ryc. 2. Józef Mikołajczak z jedną z klas w szkole w Sędziwojewie.....	5
Ryc. 3. Układ przestrzenny Sędziwojewa.....	5
Ryc. 4. Liczba ludności w Sędziwojewie w latach 2004-2013.....	6

Spis tabel

Tab. 1 Schemat analizy SWOT.....	10
Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	16

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni

/-/Waldemar Grześkowiak